

ZICHT OP BESTUURSKRACHT

Review bestuurskrachtonderzoek 2019 gemeente Scherpenzeel

RAPPORTAGE

28 september 2020

H1 | Kernboodschap / Samenvatting

De gemeente Scherpenzeel wil inzicht in de actuele en toekomstige bestuurskrachtopgave van de gemeente. Daartoe heeft de gemeente een onafhankelijke review laten uitvoeren van de bestuurskrachtopgave zoals vastgelegd in mei 2019.

In de bestuurskrachtrapportage van mei 2019 was het beeld, met uitzondering van de financiële gezondheid van Scherpenzeel, overwegend negatief.

De gemeente is er in de afgelopen periode in geslaagd om aantoonbaar verbeteringen te realiseren op alle condities voor bestuurskracht, bestaande uit hulpbronnen, motivatie en samenwerking. De reeds gedane en nog geplande investeringen gaan bovendien niet ten koste van de financiële gezondheid van de gemeente. Ook de (strategische en operationele) beleidsprestaties van de gemeente zijn gelijk gebleven of verbeterd.

Uit de review komen op de door de gemeente gestelde onderzoeksvragen de volgende antwoorden:

1. *Wat is de (resterende) bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel anno 2020?*

De belangrijkste opgave is gelegen in het verder implementeren van het op orde brengen van de organisatorische gezondheid, in elk geval tot het niveau 'basis op orde'. Het financieel en organisatorisch fundament hiervoor is gelegd in de Kadernota 2021 – 2024

2. *Wat is de verwachte bestuurskrachtopgave richting 2030, op basis van de Kadernota 2021 – 2024?*

De belangrijkste opgave is gelegen in de bestendiging van de financiële gezondheid van de gemeente. Na 2025 speelt de woningbouwopgave hierin een belangrijke rol. Op basis van nu beschikbare informatie mag verwacht worden dat de gemeente ook na 2025 via dit spoor in elk geval de minimaal benodigde middelen kan blijven genereren. In de komende periode zal dit moeten worden geëffectueerd.

3. *Wat is aanvullend op de reeds in gang gezette acties nodig om in 2030 onze maatschappelijke opgaven te kunnen waarmaken?*

Afronding discussie zelf doen / samenwerken / uitbesteden. In het kader van de discussie over de bestuurlijke toekomst zijn verkenningen uitgevoerd naar het terugbrengen van het aantal taken dat in eigen beheer wordt uitgevoerd. Teven zijn de keuzes financieel doorvertaald. Deze verkenning moet formeel worden bekrachtigd en de komende jaren worden geïmplementeerd.

Bestendiging strategisch personeelsbeleid. De gemeente is erin geslaagd om de formatie te versterken. De financiële basis om dit vast te houden naar de toekomst is gelegd. Het advies is om strategisch personeelsbeleid te formuleren dat de komende jaren de aantrekkelijkheid van de gemeente als werkgever kan bestendigen.

Doorontwikkeling regionale samenwerking. De in de Kadernota 2021 – 2024 vastgelegde voornemen om de regionale rolname en de focus in regionale samenwerking verder te versterken moet worden geïmplementeerd. Een steviger bestuurlijke aanwezigheid kan voor een belangrijk deel pas worden gerealiseerd in de volgende bestuursperiode, als de regionale posities weer worden verdeeld.

Doorontwikkeling bewoners- en overheidsparticipatie. In de afgelopen periode is ervaring opgedaan met uiteenlopende vormen van participatie. Momenteel is een Participatienota in voorbereiding. Van belang is om daarin de rol van participatie in het kader van de duurzame ontwikkeling van de bestuurskracht te expliciteren en verder uit te werken.

Grafisch samengevat zijn de bevindingen van de review als volgt:

	0 2018	Δ 2020	E 2030
Hulpbronnen			
Organisatorische gezondheid	⊖	↑	→
Financiële gezondheid	😊 / ☹️	↑	→
Motivatie			
Bestuurlijke slagvaardigheid	⊖	↑	--
Medewerkerstevredenheid	⊖	↑	--
Samenwerking			
Regionale samenwerking	⊖	↑	↑
Bewonersparticipatie	⊖	↑	→

H2 | Onderzoeksvraag en aanpak

Onderzoeksvraag

In het kader van de bestuurlijke toekomst van de gemeente Scherpenzeel heeft bureau Seinstra Van De Laar (SVDL) in het voorjaar van 2019 de bestuurskracht van de gemeente onderzocht. SVDL concludeert in het rapport “Zelfbewust Scherpenzeel” van 3 juni 2019, dat de bestuurskracht van de gemeente tekortschiet. Vervolgens presenteert SVDL een aantal oplossingsrichtingen. Na weging van de alternatieven adviseert het bureau de gemeente te opteren voor bestuurlijke herindeling.

Het gemeentebestuur deelt weliswaar op hoofdlijnen de analyse van SVDL, maar kiest voor een andere oplossing voor het geconstateerde tekort aan bestuurskracht: versterking van de bestuurskracht als zelfstandige gemeente. Door de gemeenteraad is vervolgens een aantal maatregelen genomen in de Kadernota 2021 – 2024 om hieraan invulling te geven.

Afgelopen zomer hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland besloten om een art 8 Arhi-procedure te starten, een herindeling op provinciaal initiatief. Duidelijk geworden is dat provincie en gemeente het fundamenteel oneens zijn over de vraag wat de bestuurskrachtopgave voor Scherpenzeel is: vormen de uitkomsten van de analyse van SVDL een passend vertrekpunt of hebben de inspanningen sindsdien inmiddels geleid tot een andere bestuurskrachtopgave?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden heeft de gemeente een onafhankelijke review uit laten voeren door BMC. De review geeft antwoord op de volgende vragen:

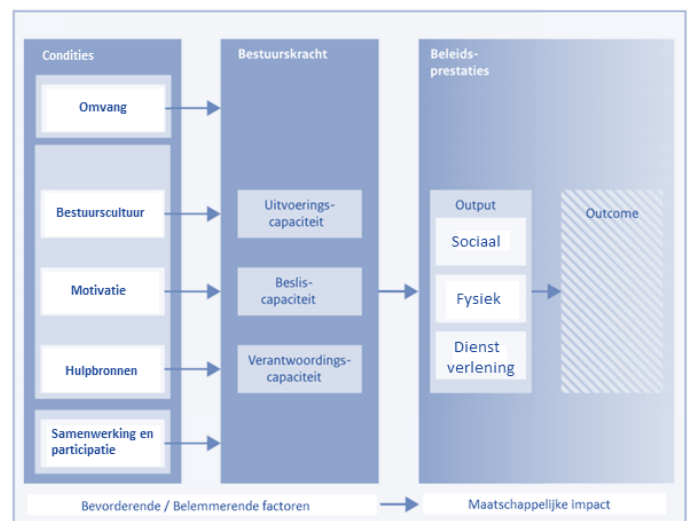
1. *Wat is de (resterende) bestuurskrachtopgave van Scherpenzeel anno 2020?*
2. *Wat is de verwachte bestuurskrachtopgave richting 2030, op basis van de Kadernota 2021 – 2024?*
3. *Wat is aanvullend op de reeds in gang gezette acties nodig om in 2030 onze maatschappelijke opgaven te kunnen waarmaken?*

Visie op bestuurskracht

Bestuurskracht is het vermogen van een gemeente om de wettelijke en autonome taken adequaat uit te voeren en om daartoe in de eigen maatschappelijke context van deze gemeente de juiste verbindingen aan te gaan. De bestuurskracht bepaalt de prestaties.

Voor de review hanteren we het conceptueel model van bestuurskracht zoals ontwikkeld door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL, 2019).

Bestuurskracht komt volgens het PBL tot stand langs drie lijnen: uitvoeringscapaciteit, beslis-capaciteit en verantwoordingscapaciteit. Verondersteld wordt dat deze capaciteiten worden bepaald door de volgende condities: hulpbronnen, motivatie en samenwerking (regionale samenwerking en samenwerking met inwoners (burgerparticipatie)).

Figuur 1: conceptueel model bestuurskracht

PBL heeft relaties aangetoond tussen de condities voor bestuurskracht en de beleidsprestaties van gemeenten. De drie capaciteiten (uitvoerings-, beslis- en verantwoordingscapaciteit) waarmee PBL de bestuurskracht in beeld wilde brengen, bleken niet rechtstreeks te relateren aan condities en prestaties. Het PBL veronderstelt dat dit mogelijk te maken heeft met het ontbreken van objectieve kwantificeerbare indicatoren voor deze drie capaciteiten.

Aanpak review

Voor de review van de bestuurskrachtrapportage van Scherpenzeel leggen we daarom de focus op de condities voor bestuurskracht (hulpbronnen, motivatie en samenwerking) en de beleidsprestaties. De review geeft antwoord op de vraag hoe de condities voor bestuurskracht zich hebben ontwikkeld ten opzichte van de situatie begin 2019, zoals in beeld gebracht door SVDL.

Vertrekpunt is dat een verbetering van condities en prestaties duiden op versterking van de bestuurskracht van de gemeente. Voor onze review hebben we het onderdeel 'condities voor bestuurskracht' uit het PBL model als volgt geoperationaliseerd. Gekozen is steeds voor indicatoren die objectief (i.e. veelal kwantitatief) in beeld zijn te brengen. Organisatorische gezondheid bestaat uit 8 sub indicatoren, Financiële gezondheid uit 7.

Uit de rapportage van SDVL hebben we de indicatoren van ons bestuurskrachtmodel herleid. Die hanteren we als 0-meting. Vervolgens hebben we de veranderingen medio 2020 in beeld gebracht en – voor zover mogelijk – een verwachting voor 2030 uitgesproken. Figuur 2 bevat de schematische weergave van ons onderzoeksmodel.

De condities voor bestuurskracht en gemeentelijke prestaties zijn in beeld gebracht met behulp van gegevens uit openbare bronnen. Daarbij is de organisatorische gezondheid van de gemeente Scherpenzeel vergeleken met andere gemeenten in dezelfde grootteklasse en is de financiële gezondheid in beeld gebracht op basis van algemene kengetallen.

De voorlopige bevindingen zijn besproken met het MT en het college. De voorliggende rapportage bevat onze bevindingen op basis van de uitgevoerde review.

	O 2018	Δ 2020	E 2030
Hulpbronnen			
Organisatorische gezondheid			
Financiële gezondheid			
Motivatie			
Bestuurlijke slagvaardigheid			
Medewerkerstevredenheid			
Samenwerking			
Regionale samenwerking			
Bewonersparticipatie			

Variabele	Toelichting	Scores		
O 2018	Beoordeling SVDL	😊 positief	😐 neutraal	😞 negatief
Δ 2020	verandering 2020 t.o.v. 2018	↑ verbeterd	→ gelijk gebleven	↓ verslechterd
E 2030	verwachtingswaarde in 2030	↑ verbetering	→ bestendiging	↓ verslechtering

Figuur 2: operationalisatie indicatoren review

H3 | Ontwikkeling condities bestuurskracht

Organisatorische gezondheid

Onderdeel	2018	2020	2030	Toelichting op 2020
Formatie	⊖	↑	↑	De formatie is tussen januari 2018 en oktober 2020 gegroeid met 10 fte. Daarmee benadert de formatie het niveau van het gemiddelde in deze grootteklasse. In 2021 wordt de formatie verder uitgebreid. Met de structureel beschikbaar gestelde middelen is de verwachting richting 2030 dat de formatie op het niveau 'basis op orde (85 fte) kan komen en ontstaat ruimte voor ambities. Daarnaast is er financiële ruimte voor een flexibele schil voor projecten.
Verzuim	⊖	↑	→	Het verzuim is gedaald van 6,2% in 2018 naar 3,8% ultimo september 2020. Bij gelijkmatig doorzetten van de trend komt het verzuim onder of rond het niveau van de gemiddelde Nederlandse gemeente in deze grootteklasse in 2019 (5,4%).
Uitstroom	⊖	↑	→	De uitstroom van medewerkers heeft zich ontwikkeld van 15% (2x landelijk gemiddelde) naar 6% tot en met september 2020. Bij gelijkmatig doorzetten van de trend komt de uitstroom onder of rond het niveau van de gemiddelde Nederlandse gemeente in deze grootteklasse in 2019 (10,2%).
Instroom	--	↑	→	De instroom is gegroeid van 12,5% in 2018 naar 24,5% tot en met september 2020. Daarmee ligt de instroom boven het niveau van de gemiddelde Nederlandse gemeente in deze grootteklasse in 2019 (15,1%). De hoge instroom komt voort uit de inhaalslag die de gemeente maakt door de groei van de vaste formatie.
Loonsom	⊖	↑	↑	De totale loonsom is tussen januari 2018 en januari 2020 gegroeid van € 4.747.380 naar € 5.780.000. SVDL berekent de gewenste loonsom voor basis op orde op € 6.119.186. Met het invullen van openstaande vacatures komt de loonsom daarboven te liggen.
Aantrekkelijkheid	⊖	↑	→	Het aantal moeilijk vervulbare vacatures is 4%, tegen 12,5% landelijk (medio 2020). Per FTE is de loonsom gestegen van € 66.742 naar € 70.946. Inschaling is conform grootteklasse. Er is voldoende respons op vacatures, zowel in kwantiteit en als in kwaliteit. Met een nieuw gemeentehuis in de Breehoek beschikt de gemeente de komende jaren over een eigentijdse huisvesting.
Externe inhuur	⊖	→	↑	De externe inhuur ontwikkelt zich van 21% in 2018, naar 28% in 2019 en 17% tot oktober 2020. Landelijk bedraagt het percentage in deze grootteklasse zowel in 2018 als 2019 19%. De toename in 2019 is te verklaren uit het tijdelijk invullen van de ontstane formatieruimte. Met het structureel invullen van deze ruimte is de verwachting richting 2030 dat het percentage inhuur zal dalen.
Opleiding	⊖	↑	→	De investering in opleiding ligt boven het gemiddelde van gemeenten in deze grootteklasse. Via het traject Organisatieontwikkeling 2.02.0 wordt de organisatie kwalitatief versterkt. Met de relatief hoge opleidingsbudgetten als vertrekpunt mag verwacht worden dat de kwaliteit minimaal behouden kan worden.

Financiële gezondheid

Onderdeel	2018	2020	2030	Toelichting op 2020
Belastingen	☹️	→	→	<p>De lokale lasten van de gemeente Scherpenzeel zijn bovengemiddeld (106,7%) ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De OZB en de afvalstoffenheffing kennen een relatief laag tarief, maar de rioolheffing is hoger dan gemiddeld. Daarnaast kent de gemeente een relatief hoge gemiddelde WOZ-waarde.</p> <p>De gemeente prognosticeert op basis van de kadernota dat het lastenniveau in Scherpenzeel relatief hoog blijft, maar wel daalt ten opzichte van het landelijk gemiddelde (prognose 105,2%).</p> <p>Er is sprake van onbenutte belastingcapaciteit van € 678.000 op OZB (ten opzichte van de art.12-norm). Een deel hiervan wordt de komende jaren ingezet om de structurele lasten in verband met capaciteitsuitbreiding van de ambtelijke organisatie te dekken. Er zijn mogelijkheden aanwezig om aanvullende belastingen te heffen.</p>
Inkomsten	😊	→	→	<p>We concluderen dat de gemeente Scherpenzeel voor ongeveer de helft van haar inkomsten afhankelijk is van inkomsten van het Rijk en voor de andere helft van overige inkomsten. De afhankelijkheid van het Rijk neemt de komende jaren toe, maar wordt gepareerd door het inzetten van de OZB-belastingcapaciteit (zie onderdeel Belastingen). Daarmee is er, vergeleken met landelijke gemiddelden van gemeenten van gelijke omvang, een beperkte eigen beleidsruimte aanwezig. Dit behoeft in die zin nuancering dat eigen beleidsruimte niet hetzelfde is als bestedingsruimte. De gemeente kan door middel van eigen maatregelen, rentebeleid en tarievenbeleid wel meer dan een gemeente die grotendeels afhankelijk is van het Rijk. De gemeente Scherpenzeel genereert de komende jaren veel inkomsten vanuit de grondexploitatie.</p> <p>Aandachtspunt is de herijking van het Gemeentefonds waardoor de gemeente Scherpenzeel naar verwachting een nadeelgemeente zal worden.</p>
Grondexploitatie	☹️	↑	→	<p>De gemeente Scherpenzeel kent een relatief omvangrijke grondpositie. Verliezen op de gronden zijn in het verleden genomen en er zijn voorzieningen gevormd voor verliezen die op de grondexploitaties worden gemaakt. Het gecalculerde weerstandsvermogen (reserves) is voldoende gezien de risico's. Het kengetal Grondexploitaties was in 2018 relatief hoog (onvoldoende). Doordat de komende jaren veel verkoop van gronden wordt begroot, neemt de boekwaarde flink af. Dit heeft een positief effect op het kengetal Grondexploitaties. Daarbij worden de komende jaren verschillende (tussentijdse) winstnemingen gedaan, die een positief effect hebben op de vermogenspositie van de gemeente.</p> <p>In de periode tot 2025 begroot de gemeente € 10.513.231 aan winst op het grondbedrijf. De gemeente heeft op dit moment nog geen nieuw exploitaties in de planning staan die na 2025 voor inkomsten moeten zorgen. Gezien de regionale prognoses is verwachting gerechtvaardigd dat ook na 2025 sprake is van een forse woningbouwopgave voor Scherpenzeel.</p>

Treasury	☹️	↑	→	<p>De komende jaren daalt de eigenvermogenspositie van de gemeente licht. Dit heeft te maken met nieuwe beleidsvoornemens zoals opgenomen in de kadernota 2021-2024. Hiertegenover staat wel een toename van de inkomsten uit het Grondbedrijf die een positief effecten hebben op de eigenvermogenspositie. Een aantal De nieuwe beleidsvoornemens worden bekostigd via de reserves.</p> <p>Daartegenover staat ook dat de gemeente de komende periode (2020) ook flink aflost op de schuldpositie waarmee deze nagenoeg nihil wordt. Dit alles heeft een positief effect op de debratio en de solvabiliteit wordt daarbij verbeterd. De kasgeldlimiet wordt intact gehouden. De renterisiconorm blijkt onvoldoende uit de P&C-documenten. Hier kan geen uitspraak over worden gedaan.</p>
Investeringen	😊	→	→	<p>In meerjarig perspectief stijgen de kapitaallasten licht. De kapitaallastennorm wordt intact gehouden. Met het oog op instandhouding van de structurele dekking van nieuwe investeringen is het belangrijk dat erop gemonitord wordt dat de vrijval kapitaallasten niet wordt benut voor structurele andere uitgaven.</p>
Reserves	☹️	↑	→	<p>De reserves van de gemeente Scherpenzeel zijn voor een relatief groot deel vrij aanwendbaar, dit betekent dat de vermogenspositie flexibel te noemen is. Daarnaast heeft de gemeente Scherpenzeel de mogelijkheid om bestemmingsreserves her te bestemmen, de reserve grondexploitatie af te romen en eventueel belastingcapaciteit in te zetten om de flexibiliteit te vergroten.</p> <p>Het weerstandsvermogen kan als voldoende worden bestempeld op het incidentele deel en onvoldoende op het structurele deel. De gemeente anticipeert hierop door een onttrekking te doen uit de reserve Grondexploitatie ten gunste van algemene reserve. Hierdoor wordt de structurele weerstandscapaciteit ruim voldoende.</p>
Exploitatie	😊	→	--	<p>De begroting 2020 van de gemeente Scherpenzeel is structureel en reëel in evenwicht op papier. De kadernota 2021-2024 heeft er voor gezorgd, dat dit beeld anders is geworden. Door nieuwe beleidsvoornemens is er sprake van een niet sluitende structurele begroting. Als oplossing bekostigd de gemeente de incidentele kosten vanuit de kadernota 2021-2024 en structurele lasten via een verhoging van de OZB tarieven. Het gevolg hiervan is dat begroting weer structureel in evenwicht is.</p>

Motivatie

Onderdeel	2018	2020	2030	Toelichting op 2020
Bestuurlijke slagvaardigheid	☹️	↑	--	<p>SVDL stelt dat het bestuur tekort schiet in het nemen van complexe strategische beslissingen (bestuurlijke toekomst, investeren in de organisatie, kaderstelling, regionale samenwerking). SVDL signaleert dat de ambtelijke organisatie meer bepalend is dan het college. Verder geeft SVDL aan dat sprake is van onzuiverheid in het vervullen van de rollen van gemeenteraad, college en organisatie.</p> <p>Op de door SVDL benoemde pijnpunten is de afgelopen twee jaar bestuurlijk aantoonbaar doorgepakt. Een samenhangend pakket van Toekomstvisie 2030, Roadmap 2030, Kadernota 2021 – 2024 en Begroting 2020 en 2021 vormt de kern van de gemeentelijke aanpak van het geconstateerde tekort aan bestuurskracht. Er is getraind in het verbeteren van de politiek-bestuurlijke rolzuiverheid.</p> <p>Verder blijkt uit de Lange Termijn Agenda van het college dat alle voornemens voor deze bestuursperiode tot nu toe conform planning zijn gerealiseerd. Ook in langlopende inhoudelijke dossiers is bestuurlijke slagvaardigheid getoond. De dossiers Breehoek (historie: 10 jaar) en Zwarteland II (historie: 15 jaar) zijn vlotgetrokken.</p> <p>Sinds het starten van de Arhi procedure en het Open Overleg zijn de verhoudingen in bestuur en politiek meer gespannen. Vooralsnog heeft dit de bestuurlijke slagvaardigheid niet beïnvloed, onzeker is wat het effect zal zijn zolang de onzekerheid over de bestuurlijke toekomst aanhoudt.</p>
Medewerkers-tevredenheid	☹️	↑	--	<p>SVDL stelt vast dat de gemeente beschikt over loyale, betrokken en hardwerkende medewerkers. De korte lijnen in de gemeente en in de gemeenschap maken dat er snel kan worden gehandeld. SVDL signaleert risico's van cliëntelisme (korte lijnen) en actiegerichtheid. De organisatie verkeerde, mede door het achterblijven van investeringen, in overlevingsmodus, aldus SVDL.</p> <p>In het aandachtspunt van cliëntelisme en actiegerichtheid is geïnvesteerd door de versterking van de strategische capaciteit en het trainen van de rolzuiverheid. De loyaliteit van de medewerkers komt expliciet naar voren in de medewerkerspeiling omtrent de bestuurlijke toekomst (loyaal uitvoeren van uiteindelijke bestuurlijke keuze).</p> <p>Op dit moment is het verloop van het Open Overleg van invloed op de motivatie van de medewerkers. De OR ziet zowel medewerkers die extra gemotiveerd zijn door het proces, als medewerkers die afhaken. Het is niet vast te stellen welk deel zal kiezen voor <i>fight</i> (extra motivatie) of voor <i>flight</i> (demotivatie). Er is geen recent medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) beschikbaar. In de cijfers rond verzuim en uitstroom is vooralsnog eerder een positief dan negatief effect waarneembaar: de instroom is fors hoger dan de uitstroom, het verzuim is in lijn met het landelijk gemiddelde (zie ook: Organisatorische gezondheid).</p>

Samenwerking

Onderdeel	2018	2020	2030	Toelichting op 2020
Regionale samenwerking	⊖	↑	↑	<p>SVDL stelt dat de gemeente Scherpenzeel (1) te afhankelijk is van regionale samenwerking voor de realisatie van wettelijke taken en bestuurlijke ambities en (2) dat de gemeente bovendien geen positie heeft in regionale netwerken, onder meer tot uiting komend in het ontbreken van bestuurlijke vertegenwoordiging en adequate ambtelijke voorbereiding.</p> <p>Ad 1) De noodzaak tot regionale samenwerking kan o.i. per definitie niet gebruikt worden als argument voor herindeling. Bestuurskracht is immers het vermogen van een gemeente om wettelijke taken en ambities te realiseren. Regionale samenwerking is een legitiem middel dat daarbij kan worden ingezet. De PBL studie toont het belang van samenwerking aan. De verwachting is dat de komende jaren het belang van regionale samenwerking voor elke gemeente alleen maar verder toeneemt, gelet op de aard en schaal van maatschappelijke opgaven.</p> <p>Ad 2) De regionale positie van Scherpenzeel is in opbouw. De strategische agenda Regio Food Valley is vastgesteld door Scherpenzeel, inclusief de financiële consequenties. Aan het begin van de huidige bestuursperiode zijn geen regionale bestuurlijke trekkersrollen geclaimd door Scherpenzeel. Op dit moment wordt Scherpenzeelse inzet aangeboden op incidenteel opvallende bestuurlijke posten. Structureel zullen pas kansen ontstaan in een volgende bestuurscyclus. De gemeente is standaard bestuurlijk vertegenwoordigd in de regionale bestuurlijke overleggen. Ook raadsleden zijn vertegenwoordigd in regionale bijeenkomsten.</p> <p>De ambtelijke inzet is de afgelopen tijd geïntensiveerd. Door uitbreiding van capaciteit worden regionale bestuurlijke overleggen nu standaard voorzien van ambtelijke voorbereiding. De gemeente levert op dit moment ambtelijke bijdragen aan diverse regionale tafel, ook in de vorm van (deel)trekkersrollen. Gewerkt is onder meer aan de nieuwe governance voor de Regio Food Valley, RES en RES Warmte, Jeugdhulp en Regionale Woonagenda.</p> <p>In de Kadernota 2021 – 2024 zet Scherpenzeel in op het aanbrengen van focus in de regionale samenwerking. Er is een financiële en organisatorische verkenning uitgevoerd naar het uitvoeren van taken in eigen beheer, via samenwerking of uitbesteding. De Bestuursrapportage 2020 vermeldt dat de belastingsamenwerking en uitbesteding van WOZ en BAG moeizaam verloopt.</p> <p>Verwacht mag worden dat de regionale positie zich met de ontwikkelde bouwstenen en acties de komende jaren verder zal ontwikkelen.</p>

Bewoners participatie				<p>SVDL stelt dat het potentieel van inwoners in het algemeen en ondernemers in het bijzonder niet wordt benut, als gevolg van haperende kracht van het gemeentebestuur en een beperkte kracht van de organisatie. Studies geven aan dat de mogelijke bijdrage van bewonersparticipatie aan bestuurskracht groot is, maar dat de benodigde inzet niet moet worden onderschat.</p> <p>De Toekomstvisie 2030 onderschrijft het belang van bewonersparticipatie. Momenteel wordt gewerkt aan de vertaling van de strategische uitgangspunten naar een Participatienota.</p> <p>In de afgelopen periode is de ambtelijke capaciteit op de afdeling Communicatie uitgebreid. Uit de afgelopen periode zijn diverse praktische voorbeelden beschikbaar van bewoners- c.q. overheidsparticipatie. Te noemen zijn: kidsbike park (bewonersinitiatief), Herinrichting Eikenlaan, aanpak starterswoningen, inrichting openbare ruimte Nieuwbouwwijk Akkerwinde. De participatie in het kader van de omgevingsvisie was uitgesteld vanwege corona-crisis en inmiddels weer opgestart met behulp van digitale middelen. In het najaar van 2020 wordt gestart met een inwonerpanel.</p> <p>Verwacht mag worden dat de bewonersparticipatie zich op basis van de nieuwe Participatienota en de praktijkervaringen van de afgelopen periode en de versterkte ambtelijke capaciteit verder zal ontwikkelen.</p>
------------------------------	---	---	---	---

H4 | Ontwikkeling beleidsprestaties

Onderdeel	2018	2020	2030	Toelichting op 2020
Strategisch beleid	⊖	↑	→	<p>SVDL constateert dat vrijwel de volledige capaciteit van de ambtelijke organisatie nodig is voor de basisdienstverlening. Hierdoor leeft de organisatie 'van dag tot dag' en gaat alle aandacht en energie naar het draaiend houden van basisdienstverlening. SVDL concludeert dat het strategisch en adaptief vermogen van de ambtelijke organisatie uiterst beperkt is.</p> <p>In het kielzog van de eerder aangehaalde strategische kern rondom de Toekomstvisie is de ambtelijke capaciteit op beleid en strategie uitgebreid. Verder zijn de Nota Grondbeleid, Strategie Werklocaties en Integrale aanpak woonprogramma vastgesteld, Beleidsplan sociaal domein: "versterken, vernieuwen, verbinden" en beleidsnota en uitvoeringsplan duurzaamheid. De voorbereiding op de Omgevingswet (onderscheiden sporen: omgevingsvisie, omgevingsplan, vergunningverlening, digitalisering,) loopt nu op schema en conform het landelijk beeld. Verder is de Visie dienstverlening op Dienstverlening vastgesteld en de een Organisatievisie traject doorlopen afgerond.</p>
Dienstverlening direct	NB	--	--	<p>Recente klanttevredenheidsonderzoeken van inwoners en ondernemers zijn niet beschikbaar. Het laatste onderzoek naar het oordeel van inwoners over de gemeentelijke dienstverlening (2015) laat een beeld zien in lijn met het landelijk gemiddelde. SVDL signaleert dat ondernemers ontevreden zijn over de gemeentelijke dienstverlening.</p> <p>De gemeente heeft recent een nieuw zaakstelsel geïmplementeerd (Djuma). In de afgelopen periode is de ambtelijke capaciteit voor relatiebeheer met ondernemers uitgebreid. In 2019 is de publieksbalie van het gemeentehuis verbouwd. Daarnaast is de digitale dienstverlening uitgebreid (o.a. met werken op afspraak) en is geïnvesteerd in accountmanagement voor bedrijven..</p>
Dienstverlening sociaal domein	NB	↑	→	<p>SVDL doet geen uitspraken over de gemeentelijke productie in het sociaal domein.</p> <p>Uit de middelen voor versterking van de organisatie is de ambtelijke capaciteit in het sociaal domein op diverse functies versterkt. Scherpenzeel scoort op cliëntervaringsonderzoeken in het sociaal domein significant beter dan het landelijk gemiddelde. Op basis van de investeringen in de ambtelijke organisatie en de aanwezige reserves sociaal domein mag verwacht worden dat Scherpenzeel deze prestaties richting 2030 minimaal kan vasthouden.</p>
Dienstverlening fysiek domein	NB	→	→	<p>SVDL doet geen uitspraken over de gemeentelijke productie in het fysiek domein. Circa 90% van geplande activiteiten op de relevante programma's zijn uitgevoerd (Bestuursrapportage 2020). Een beperkt aantal activiteiten is nog niet gerealiseerd, deels ten gevolge van ontbrekende capaciteit (veiligheid, economie, duurzaamheid), deels als gevolg van de corona crisis (bijvoorbeeld participatie Omgevingsvisie).</p>

